Krimināllietas Nr.11815000715
Lietas arhīva Nr.KA04-874-18/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018. gada 3. decembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesnese Ludmila Poļakova,
tiesnesis Aivars Uminskis,
tiesnese Žaneta Vēvere

rakstveida procesā apelācijas kārtībā iztiesāja krimināllietu saistībā ar Narkotiku nelikumīgas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūras prokurora Andreja Sirmā iesniegto apelācijas protestu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 21.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 21.maija spriedumu /pers. D/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 255.panta pirmajā daļā (izdarīja narkotisko vielu neatļautai izgatavošanai paredzētu iekārtu, ierīču, priekšmetu, materiālu iegādāšanos un glabāšanu), un sodīts ar piespiedu darbu uz 200 stundām.

/pers. D/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 256.panta pirmajā daļā (izdarīja narkotiskās vielas saturošu augu neatļautu sēšanu un audzēšanu), un sodīts ar piespiedu darbu uz 200 stundām.

/pers. D/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā (neatļauti glabāja realizācijas nolūkā narkotisko vielu), un sodīts ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods noteikts ar piespiedu darbu 350 stundām un ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[1]daļu sodu – piespiedu darbs – noteikts izpildīt patstāvīgi.

Atbilstoši Krimināllikuma 55.panta pirmajai daļai /pers. D/ notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz trīs gadiem.

Atbilstoši Krimināllikuma 52.panta ceturtajai daļai brīvības atņemšanas soda reālas izciešanas gadījumā soda laikā ieskaitīt apcietinājumā pavadīto laiku no 2017.gada 6.maija līdz 2018.gada 21.maijam.

/pers. D/ piemērotais drošības līdzeklis atcelts un /pers. D/ nekavējoties atbrīvots no apcietinājuma.

Pēc sprieduma likumīgā spēkā stāšanās atcelt arestu /pers. D/ mantai: īpašumam /īpašuma nosaukums/, /adrese/.

Ar spriedumu izlemti jautājumi par procesuālo izdevumu piedziņu un rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Narkotiku nelikumīgas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūras prokurors A.Sirmais.

Prokurors lūdz pirmās instances tiesas spriedumu atcelt daļā par /pers. D/ piemēroto papildsodu – probācijas uzraudzība – pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas un daļā par /pers. D/ noteikto galīgo sodu. Prokurors lūdz noteikt sodu /pers. D/ par Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas. Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas nosacījumiem sodu /pers. D/ noteikt pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgo sodu noteikt ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar piespiedu darbiem uz 350 stundām. Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[1]daļu sodu –piespiedu darbs – izpildīt patstāvīgi. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta nosacījumiem /pers. D/ brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz trīs gadiem.

Prokurors apelācijas protestā norāda, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā materiālo tiesību normas, kas regulē papildsoda – probācijas uzraudzība – piemērošanas nosacījumus, līdz ar to pirmās instances tiesa pārkāpa Krimināllikuma 55.panta piektajā daļā noteikto, proti, ka papildsods – probācijas uzraudzība – nav piemērojams gadījumos, kad sods tiek noteikts nosacīti (Krimināllikuma redakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim).

Prokurors, pamatojoties uz 2017.gada 8.jūnija likuma "Grozījumiem Krimināllikumā" Pārejas noteikumu 1.punktu, norāda, ka no krimināllietas materiāliem izriet, ka /pers. D/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā, izdarījis ne vēlāk kā līdz 2015.gada 18.februārim, laikā, kad sodu nosakot nosacīti, var piemērot papildsodus, izņemot – probācijas uzraudzība.

Prokurors uzskata, ka pirmās instances tiesa, piemērojot nepamatotas Krimināllikuma normas, kas bija spēkā pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas dienā, pārkāpusi Krimināllikuma 5.panta pirmajā daļā un 55.panta piektajā daļā, kā arī 2017.gada 8.jūnija likuma "Grozījumi Krimināllikumā" Pārejas noteikumu 1.punktā noteiktās prasības.

Līdz ar to prokurors uzskata, ka pirmās instances tiesa, notiesājot /pers. D/ ar brīvības atņemšanas sodu, nosakot kā papildsodu – probācijas uzraudzība, vienlaikus notiesājot /pers. D/ nosacīti, ir pieļāvusi būtisku Krimināllikuma 55.panta piektās daļas (Krimināllikuma redakcija līdz 2017.gada 31.decembrim) nepareizu piemērošanu, neattaisnoti uzliekot /pers. D/ kriminālprocesuālo pienākumu, tādejādi pasliktinot /pers. D/ stāvokli.

Apsverot apelācijas protestā izteikto lūgumu par protesta izskatīšanu rakstveida procesā un nesaskatot likumā paredzētos šķēršļus, proti, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 559.panta piekto daļu noraidījumi tiesas sastāvam nav pieteikti, iebildumi pret lietas izskatīšanu rakstveida procesā nav izteikti, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija) atzīst, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 559.panta ceturtās daļas 1.punktam lieta izskatāma rakstveida procesā, pieņemot nolēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem.

Motīvu daļa

Tiesas kolēģija, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi apelācijas protesta motīvus atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 21.maija spriedums ir atceļams daļā par /pers. D/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas un daļā par galīgā soda noteikšanu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu. Prokurora A.Sirmā apelācijas protests ir apmierināms.

Tiesas kolēģija norāda, ka pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanas nav nepieciešama daļā attiecībā uz apsūdzību pēc Krimināllikuma 255.panta pirmās daļas un Krimināllikuma 256.panta pirmās daļas, jo apsūdzētais /pers. D/ atzina savu vainu pilnībā, piekrita pierādījumu pārbaudes neveikšanai un krimināllietas materiāli apstiprina apsūdzētā vainu un noziedzīgo nodarījumu juridisko kvalifikāciju.

Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu šajā daļā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.panta ceturtās daļas nosacījumiem, tiesas kolēģija secina, ka sods /pers. D/ pēc Krimināllikuma 255.panta pirmās daļas un 256.panta pirmās daļas ir noteikts atbilstoši Krimināllikuma 46.pantā paredzētajiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem, kā arī ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteiktos soda mērķus.

Neskatoties uz to, ka pirmās instances tiesa nav atzinusi par /pers. D/ atbildību mīkstinošo apstākli to, ka viņš atzīst savu vainu Krimināllikuma 255.panta pirmajā daļā un 256.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, šo apstākli, ka arī to, ka tiesas sēdē viņš izvēlējies vienkāršāku procesa veidu, pirmās instances tiesa ir ņēmusi vērā, nosakot /pers. D/ sodu.

Augstākā tiesa vairākkārt ir norādījusi, ka Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto atbildību mīkstinošo apstākli veido visu triju likumā norādīto darbību kopums (pieteikšanās par vainīgu, vaļsirdīga atzīšanās un izdarītā nožēlošana) *(Sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2007.gada 27.marta lēmumu lietā SKK-155/2007, krimināllieta 12503000306).*

No Krimināllikuma 47.panta pirmajā daļā ietvertās norādes "par atbildību mīkstinošiem atzīstami šādi apstākļi" izriet, ka konstatējot tajā norādītos apstākļus, tie obligāti atzīstami par atbildību mīkstinošiem, bet atbilstoši minēta panta otrajā daļā noteiktajam, nosakot sodu, par atbildību mīkstinošu apstākli tiesa var atzīt arī citu ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu saistītu apstākli, kurš Krimināllikumā nav paredzēts, kas norāda, ka tiesai nav pienākums obligāti personas vainas atzīšanu atzīt par atbildības mīkstinošo apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu.

Ievērojot apstākli, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu, ir ņēmusi vērā, ka /pers. D/ atzīst savu vainu Krimināllikuma 255.panta pirmajā daļā un 256.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums šajā daļā nav atceļams.

Turklāt pirmās instances tiesas spriedums daļā par /pers. D/ pēc Krimināllikuma 255.panta pirmās daļas un 256.panta pirmās daļas noteikto sodu, netiek apstrīdēts.

Pirmās instances tiesa pamatoti nolēma veikt pierādījuma pārbaudi attiecībā uz /pers. D/ celto apsūdzību pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas, jo /pers. D/ savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas atzina daļēji.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, nosakot /pers. D/ sodu par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253[1].panta pirmajā daļā, ņēmusi vērā Krimināllikuma 35.pantā paredzētos soda mērķus un vērtējusi apstākļus, kas saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu jāņem vērā pie soda noteikšanas.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka /pers. D/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi, kas paredzēti Krimināllikuma 255.panta pirmajā daļā un 256.panta pirmajā daļā, saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu klasificējami kā mazāk smagi noziegumi, savukārt izdarītais noziedzīgais nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 253[1].panta pirmajā daļā saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu klasificējams kā smags noziegums.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi apstākļus, kuriem ir nozīme soda noteikšanā apsūdzētajam /pers. D/, tostarp vērtējusi ziņas par apsūdzētā veselības stāvokli, dzīvesvietu, agrāko sodāmību un nodarbinātību.

Pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu un 48.pantu nav konstatējusi atbildību mīkstinošus un atbildību pastiprinošus apstākļus.

Apelācijas instances tiesā netika konstatēti jauni apstākļi attiecībā uz noziedzīga nodarījuma raksturu, apsūdzētā personību un arī uz /pers. D/ pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas noteikto pamatsodu. Šajā daļā tiesas kolēģija atzīst par likumīgu un pamatotu pirmās instances tiesas spriedumu, jo tiesa pilnīgi un vispusīgi izmeklējusi un novērtējusi lietas apstākļus, kas raksturo apsūdzēto personību, noziedzīgo nodarījumu, un motivējusi, ar kādiem lietas apstākļiem un personu raksturojošām ziņām izraudzīts konkrētais pamatsoda veids un mērs.

Bet tiesas kolēģija norāda, ka no pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka /pers. D/ neatļauti glabāja realizācijas nolūkā narkotisko vielu [..], kas izdarīts ne vēlāk kā līdz 2015.gada 18.februārim [..]. Ar savām darbībām /pers. D/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā.

Pirmās instances tiesa /pers. D/ atzina par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā, un sodīja ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods /pers. D/ noteikts ar piespiedu darbu uz 350 stundām un ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu. Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[1]daļu sodu – piespiedu darbs – izpildīt patstāvīgi. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo daļu /pers. D/ notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz trīs gadiem.

Atbilstoši Krimināllikuma 5.panta pirmajā daļā noteiktajam nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

2017.gada 8.jūnija likuma "Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, noteikts Krimināllikuma 55.panta piekto daļu izteikta šādā redakcijā: "Nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus. Papildsodu – probācijas uzraudzība – izpilda tikai tad, ja tiesa nolemj izpildīt spriedumā noteikto pamatsodu."

Šā likuma Pārejas noteikumu 1.punktā norādīts, ka personas, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, saucamas pie kriminālatbildības saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā [..].

Tiesas kolēģija uzsver, ka /pers. D/ noziedzīgo nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā izdarījis ne vēlāk kā līdz 2015.gada 18.februārim, proti, laikā, kad Krimināllikuma 55.panta piektā daļa bija izteikta šādā redakcijā: "Nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus, izņemot probācijas uzraudzību" (Krimināllikuma redakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim).

Tiesas kolēģija pievienojās prokurora protestā izteiktajiem argumentiem un uzskata, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu /pers. D/ pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu, ir pārkāpusi materiālo tiesību normas, kas regulē papildsoda – probācijas uzraudzība – piemērošanas nosacījumus, proti, pārkāpa Krimināllikuma 55.panta piektajā daļā noteikto, papildsods – probācijas uzraudzība – nav piemērojams gadījumos, kad sods tiek noteikts nosacīti (Krimināllikuma reakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim).

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pieļāvusi Krimināllikuma 55.panta piektās daļas (Krimināllikuma redakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim) nepareizu piemērošanu.

Ievērojot minētos apstākļus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams kā daļā par noteikto sodu pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas, tā arī daļā par /pers. D/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, piespriestos sods daļēji saskaitīt, un galīgo sodu /pers. D/ noteikt ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un trīs mēnešiem, bez mantas konfiskācijas un ar piespiedu darbiem uz 350 stundām.

Apelācijas instances tiesai nav radušās šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto, apsūdzētā /pers. D/ vainu viņam inkriminēto noziedzīgo

nodarījumu izdarīšanā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta 1.[1] daļas 2.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 21.maija spriedumu atcelt daļā par soda noteikšanu /pers. D/ pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas un daļā par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu.

/pers. D/ pēc Krimināllikuma 253.[1]panta pirmās daļas sodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem un 3 (trīs) mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, /pers. D/ noteikt ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem un 3 (trīs) mēnešiem, bez mantas konfiskācijas un ar piespiedu darbiem uz 350 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[1]daļu sodu – piespiedu darbs – izpildīt patstāvīgi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 (trīs) gadiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Nolēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Nolēmums pieejams tiesas kancelejā – 2018.gada 3.decembrī.

Tiesnese Ludmila Poļakova

Tiesnesis Aivars Uminskis

Tiesnese Žaneta Vēvere